

Tidigare arkeologiska undersökningar längs Ostlänken-korridoren 1965-2012: Äldre odling och kolning i Tyttinge och Glia

SND-ID: snd2461-1. **Version:** 1.0. **DOI:** <https://doi.org/10.5878/002734>

Ladda ner data

SND-2461-001-V1.0.zip (14.61 MB)

Tillhörande dokumentation

p190001 UV Mitt 1996_82.pdf (15.54 MB)

Rapport ArkeoGIS Ostlänken.pdf (249.41 KB)

Ladda ner alla filer

snd2461-1-1.0.zip (~30.39 MB)

Citering

(2015) Tidigare arkeologiska undersökningar längs Ostlänken-korridoren 1965-2012: Äldre odling och kolning i Tyttinge och Glia (Version 1.0) [Dataset]. Uppsala universitet. Tillgänglig via: <https://doi.org/10.5878/002734>

Skapare/primärforskare

Riksantikvarieämbetet UV Mitt

Forskningshuvudman

[Uppsala universitet](#)

Beskrivning

I samband med projekteringen av den nya sträckningen för södra stambanan mellan Flemmingsberg och Järna, den s k Grödingebanan, har två områden med lämningar efter äldre odling och kolning undersökts. Vid Tyttinge i Grödinge socken, drygt 25 km söder om Stockholm, undersöktes 1986 äldre odlingsytor, en eventuell boplatsyta och odlingsrösen (RAÄ 591:1-2). Längst i öster fanns en eventuell stensättning, RAÄ 590. Undersökningen visade att den troligen var ett odlingsröse. På impedimentmark områdets västra del fanns fyra röjningsrösen, RAÄ 591 :2. Några av dessa kan ha varit från förhistorisk tid. I åkern norr om detta fanns rester efter äldre åkerytor, bl a sex härdar och mörkfärgningar efter kantvallar. Härdarna har daterats till romersk järnålder. Makrofossilanalys av material från härdarna styrker denna tolkning eftersom det bl a påträffades korn. Det framkom också två milbottnar, som kunde dateras till sen tid. Öster om detta fanns en område med kulturlager och fynd, bl a krukskärvor och brända ben, MÅ 591:1- Detta har tolkats vara en förhistorisk boplatsyta, vilken dock kan ha använts för odling i en senare skede. Det kan ha funnits ytterligare odlingsytor mellan

RAÄ 591:1 och 591:2 eftersom ploglagret här var förhållandevis tjockt och mörkfärgat. Vid Glia i Ytterjärna socken, RAÄ 150, ca 35 km söder om Stockholm har odlingsytor undersökts. En förundersökning genomfördes 1986 och samma år företogs en undersökning av en yta som låg något förskjutet österut på grund av att bansträckningen ändrades. Då bansträckningen senare flyttades tillbaka till det ursprungliga läget gjordes 1990 en komplementär undersökning.

Undersökningarna visade att det i undersökningsområdets norra del låg det en åkerterrass med dubbla kantvallar i öster ut mot en våtmark och antydningar till kantvallar i söder och väster. I terrassens kanter framkom fyra härdar och på två ställen fanns utkastad röjningssten. Fyra skönjbara ärjlagre fanns i

terrassen. HC-värdena daterar terrassen till romersk jämfålder. Makrofossilanalys visar på odling av korn och att det varit öppen terräng vid något tillfälle med bl a enbuskar som vegetation. Söder om åkerterrassen låg tre välvda bandparceller från historisk tid med tre plöjskikt ovanpå varandra. Datamaterial från undersökningen sammanställdes och harmoniserades vid Uppsala universitet under 2014. Detta skedde på uppdrag av Trafikverket samt Länsstyrelserna i Östergötland, Södermanland och Stockholms län, i ett projekt med syfte att sammanställa arkeologiska undersökningar och utredningar inom den beslutade korridoren för Ostlänken samt den närmaste omgivningen.

Syfte:

Syftet med undersökningen var att fastställa karaktären på och omfattningen av den förmodade fosila åkern vid RAÄ 591:2 och om det möjligt datera denna. Ytan vid RAÄ 591:1 skulle undersökas för att fastställa om detta var en boplats eller en äldre åker. Den sentida milbotten A13 skulle undersökas som jämförelsematerial till den troligen äldre milbotten A12 intill.

ZIP-filen innehåller data i form av shape-filer med information om eventuella schakt, påträffade forn- och kulturlämningar och fynd samt andra metadata från den arkeologiska utredningen samt en geograferad karta över utredningsområdet i Geo TIFF-format

Data innefattar personuppgifter

Nej

Språk

[Svenska](#)

Tidsperiod(er) som undersökts

[Romersk järnålder - Romersk järnålder](#)

[Modern tid - Modern tid](#)

Dataformat / datastruktur

[Stillbild](#)

[Geospaciala](#)

Arkeologisk undersökningstyp

[Arkeologisk undersökning](#), [Förundersökning](#)

Arkeologisk lämningstyp

[Fossil åker](#)

Datainsamling 1

- Insamlingsmetod: Fältobservation
- Beskrivning av insamlingsmetod: Analog ritningar och planer har digitaliserats och georefererats i ArcMap 10.

- Tidsperiod(er) för datainsamling: 1986 – 1990
- Datainsamlare: Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska Uppdragsverksamheten Öst

Datainsamling 2

- Insamlingsmetod: Kompilering/Syntes
- Beskrivning av insamlingsmetod: Analoga ritningar och planer har digitaliserats och georefererats i ArcMap 10.
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2014
- Datainsamlare: Uppsala universitet, Institutionen för arkeologi och antik historia

Geografisk utbredning

Geografisk plats: [Södertälje kommun](#), [Ytterjärna socken](#)

Lägsta geografiska enhet

Socken

Högsta geografiska enhet

Socken

Identifierare

Länsstyrelsens dnr för undersökningen: 11.3919-128-86

Organisationens dnr för undersökningen: 3687/86

ProjektID: p190001

ProjektID: 190001

RAÄ-nr: Ytterjärna 150:1

Forskningsområde

[Historia](#) (CESSDA Topic Classification)

[Arkeologi](#) (Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011)

Nyckelord

[Romersk järnålder](#), [Modern tid](#)

Polygon (Lon/Lat)

17.611993791297, 59.121461156354

17.61189509351, 59.121379463616

17.611919868763, 59.121316205297

17.612412324584, 59.121273960803

17.61291390181, 59.12125435243

17.613308659736, 59.121240697126

17.613489688917, 59.121480482406

17.61365421051, 59.121697778275

17.613695410134, 59.121801547815

17.613739504182, 59.121943295192

17.613808653696, 59.122122574
17.613786920358, 59.122225709394
17.613756862629, 59.122268154623
17.613665965468, 59.122385995804
17.613529519209, 59.122440092894
17.613328691167, 59.122474566611
17.613179793148, 59.122462350851
17.613038358954, 59.122402439445
17.612920388247, 59.122359171676
17.612910763481, 59.122281391405
17.61289802393, 59.122211281083
17.612848494301, 59.122143813385
17.612735163257, 59.122064317707
17.612669114715, 59.122071353025
17.612543825925, 59.122077679255
17.612465617287, 59.12202219968
17.61239848929, 59.121966496977
17.612422685464, 59.121895642992
17.612601495026, 59.121863515783
17.612636838411, 59.121841884284
17.612501492868, 59.121764733479
17.612164255294, 59.121562324174
17.611993791297, 59.121461156354

Tillgänglighetsnivå

Åtkomst till data via SND
Data är fritt tillgängliga

Användning av data

[Att tänka på vid användning av data som delas via SND](#)

Versioner

Version 1.0. 2015-10-13

Kontakt för frågor om data

Daniel Löwenborg

daniel.lowenborg@arkeologi.uu.se

Ladda ner metadata

[DataCite](#)

[DDI 2.5](#)

[DDI 3.3](#)

[DCAT-AP-SE 2.0](#)

[JSON-LD](#)

[PDF](#)

[Citering \(CLS\)](#)

[Filöversikt \(CSV\)](#)

Publicerad: 2015-10-13

Senast uppdaterad: 2020-01-23